

Coses de la vida

SOCIETAT

La gestió d'una prestació per a persones vulnerables

La renda mínima cobreix el 20% menys que fa 3 anys amb els mateixos diners

El 2011, amb 170 milions, es va arribar a 33.000 titulars; el 2014, amb 173, a prop de 27.000

«La boira del procés sobiranista no deixa veure la situació social», diu Crespo, assessora de Mas

TONI SUST
BARCELONA

Alguna cosa no quadra en la renda mínima d'inserció (RMI), la prestació social que dona resposta a les situacions més vulnerables i la gestió de la qual va exaltar la setmana passada el president de la Generalitat, Artur Mas, al fer balanç de l'obra del seu Govern. Com va proclamar Mas, l'ajuda va comptar el 2014 amb el pressupost més alt de la seva història: 173 milions d'euros. Va ser per poc, per tres milions. No obstant, el setembre passat hi havia només 26.400 titulars en la prestació. Més del 20% menys que tres anys enrere quan, l'abril del 2011, es va comptabilitzar la xifra més alta: 33.722 titulars. Llavors el pressupost de la RMI va ser el segon més elevat de la història, amb 170 milions, només tres milions menys. Però, en canvi, 7.000 titulars més que ara comptaven amb aquest suport.

L'explicació més plausible és que gran part del pressupost del 2014 s'utilitzés per lubricar la maquinària d'una prestació bloquejada, que el 2012 i el 2013 va viure el seu pitjor moment. Aquesta és la informació més plausible, perquè a Empresa i Ocupació no poden donar detall, encara, del perquè de la diferència de titulars amb el mateix pressupost. Els números del 2014 estan per tancar i els revelarà el conseller, Felip Puig. «L'increment de titulars ha estat molt significatiu», afirma el director general d'Economia Social i Cooperativa, Xavier López, que afegeix tot seguit que no pot precisar com de significatiu. Però s'intueix que no han ingressat 7.000 titulars en tres mesos.

HIPÒTESI // Un termòmetre que no falla per estudiar com està la RMI és el ritme d'accés a l'ajut. Ho explica Ester Sánchez, cap de departament de suport a la persona d'Arrels: «El 2011 passaven 45 dies entre que demanaves l'ajuda i, si veies reconegut el teu dret a tenir-la, començaves a cobrar-la. El 2013, passava un any. En la pràctica es va paràlitzar l'entrada d'expedients. Ara, passa mig any».

«Estem per sota de quatre mesos», puntualitza López, que afirma que s'han pagat deutes, però que el gruix del pressupost s'ha gastat en la prestació, cosa que no es discuteix. També hi ha hagut un

► Protesta al Parlament contra les restriccions en la renda mínima d'inserció (RMI), l'agost del 2011.

L'Executiu català elimina un pagament de suport a entitats per gestionar l'ajuda

► No sempre l'any nou porta il·lusions. En el cas de la renda mínima d'inserció, al desembre les entitats socials van rebre un missatge de Benestar Social i Família en què se'ls advertia que desapareixia una altra ajuda: una subvenció que el departament entregava a entitats amb la finalitat d'ajudar-les a portar a terme els tràmits per a la petició d'una renda mínima d'inserció. Es tracta d'una gestió que poden fer els serveis socials, els municipals i les entitats. A més de desaparèixer, l'ajuda ha creat problemes de justificació amb la Conselleria d'Economia.

► Ferran Busquets, d'Arrels, afirma que en casos com el de la seva entitat l'ajuda suposava uns 12.000 euros anuals, i assegura que per a moltes entitats petites la retallada serà un problema greu. La carta de Benestar recordava que durant els anys 2012, 2013 i 2014 va seguir donant subvencions per a alguns projectes «directament relacionats amb la renda mínima d'inserció» malgrat que la prestació ja havia passat a Empresa i Ocupació. «Us informem que el 2015 no es podran demanar ajudes per a cap programa únicament relacionat amb la gestió i la tramitació d'expedients de la RMI», comunicava.

miler de plans d'ocupació per a titulars de la RMI.

Però les xifres de la prestació, més enllà del seu pressupost, són un misteri: «Empresa dona poques dades sobre la qüestió», assegura Teresa Crespo, presidenta d'Entitats Catalanes d'Acció Social i presidenta del Capsif, òrgan assessor d'Artur Mas en política social. Crespo es mostra decebuda amb la gestió de la prestació, que va ser durament retallada el 2011: «Dos anys sense notícies. Van dir que farien una llei i una reforma de la RMI i no sé si al final es farà».

CAUSES I CONSEQÜÈNCIES // Crespo va més enllà i creu que hi ha un problema de model: «Els temes de pobresa i desigualtat no s'han resolt. S'han resolt les urgències, però no s'ha fet una política social transformadora. Que no ens diguin que tenim beques de menjador. Amb una políti-

ca social de veritat no necessitaríem beques de menjador. Si actués sobre les causes i no només sobre les conseqüències». I sentència: «No s'ha donat prioritat a les polítiques socials».

«Hauria de ser obligatòria una memòria de la renda mínima. A Rubí hi ha 76.000 persones i no tenim ni idea de les dades de l'aplicació de la prestació al municipi», afirma Núria Garrido, treballadora social en aquest municipi del Vallès Occidental i membre de la comissió de serveis socials bàsics del Col·legi de Treball Social. «El pressupost augmenta perquè s'estan regularitzant prestacions que no s'estaven pagant», assegura. I posa un exemple teòric: una mare jove que es quedés sola, víctima de maltractaments, veu augmentada de seguida la seva prestació, cosa que fa 12 mesos no era possible.

FERRAN NADEU

GRAN BARCELONA ▶ Ofensiva dels pisos turístics per rentar la mala imatge → P. 30

LA PROPOSTA ▶ El castell de Montjuïc repassa les fortificacions catalanes → P. 36

dos grups

EL PERFIL SOCIAL I EL LABORAL

UN DEBAT INTERROMPUT

▶ El principi de la revisió de la renda mínima per part del Govern català va partir d'un objectiu: impedir que desenes de milers de desocupats que esgotaven la prestació d'atur passessin a la RMI i la col·lapsessin. Llavors es va diferenciar entre el perfil social i el perfil laboral. I es va portar la prestació a Empresa i Ocupació.

RENDA MÍNIMA GARANTIDA

▶ «Estem totalment d'acord amb el pas de Benestar a Empresa», proclama la treballadora social Núria Garrido, que diu que no és la seva funció atendre aturats, sinó persones amb un perfil social i sanitari de risc d'exclusió. Per tant, defensa la via dels plans d'ocupació, tot i que creu que s'han de potenciar més, cosa que també afirma Teresa Crespo. Ester Sánchez, d'Arrels, subratlla que un sense sostre i un pare de família són perfils molt diferents que requereixen solucions diferents. La renda mínima garantida, diu Garrido, ha de servir per ajudar a donar resposta a aquestes situacions diferents.

DE LA RMI A LA RENDA ACTIVA

▶ Xavier López explica que als titulars de RMI que entren en plans d'ocupació de sis mesos se'ls emplaça després a demanar l'ajuda estatal de la renda activa d'inserció, 426 euros. La Generalitat els complementa el que cobressin de més en la RMI.

Ester Sánchez denuncia que amb el perfil dels usuaris d'Arrels, el d'una persona sola, es reben, en números del 2014, 459 euros mensuals: «Amb aquests diners no es pot viure a Barcelona. No hi ha manera d'aconseguir una estabilitat». I demana replantejar la situació per la via d'identificar i diferenciar els perfils. Perquè encara que la sortida laboral és la ideal per a tothom, «hi ha gent que no podrà treballar mai», com sosté Crespo.

Els últims pressupostos de la RMI han estat, doncs, de 170 milions d'euros el 2011; 130 milions el 2012; 130 milions el 2013 i 173 milions el 2014. S'ha de concloure que el del 2014 es va fer servir en part a invertir el que es va deixar d'invertir entre el 2012 i el 2013. Una cosa que es comprovarà el dia que Empresa i Ocupació tanqui les xifres de la RMI del 2014. ≡

FERRAN NADEU

▶ Les gestions ▶ Cua en una Oficina de Treball per tramitar la RMI.

Pobres sense vacances

La Generalitat exigeix des de l'estiu el passaport a titulars de la RMI per comprovar que no van a un altre país ≡ **Els treballadors socials** han d'informar de les seves activitats en l'economia submergida

T. S.
BARCELONA

Els pobres no tenen vacances, administrativament parlant. No si viuen a Catalunya i reben la renda mínima d'inserció. Ho demostra un dels documents que la Generalitat va fer arribar l'estiu passat als treballadors socials que atenen els titulars de la prestació, que no deixa lloc a cap dubte: «No existeix cap concepte similar a les vacances en una prestació de subsistència».

No són normes noves, sinó del 2012, però algunes exigències no s'havien implantat fins ara. Com la de reclamar i revisar el passaport per comprovar que el perceptor de l'ajuda no ha viatjat al seu país per vacances (o fora de vacances). És un requisit que, òbviament, se sol·licita als titulars estrangers. No és tan fàcil controlar la mobilitat dels que sent espanyols viatgin a altres comunitats, encara que poden rebre alguna estirada d'orelles si se'ls enxampa. Abans, els *pirmers*, com els denomina la treballadora social Núria Garrido, podien abandonar 30 dies Catalunya, sempre avisant abans.

Fa anys que això no és així i ara només es permet la sortida per situ-

acions excepcionals i justificades, com la renovació de documents. La Generalitat va ser clara a l'insistir a l'estiu documentalment en unes quantes idees associades consecutivament: un titular de la RMI ha de dedicar els diners que rep a cobrir necessitats bàsiques. Com ja s'ha citat, les vacances no existeixen com a concepte en la prestació. I, com indica la Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció: «No és comprensible destinar la prestació a finançar viatges fora de Catalunya en cap època de l'any».

Control dels marroquins

Garrido afirma que la vigilància de l'actuació de cada titular de la RMI ha encunyat un sistema que en la pràctica exerceix «un control social sobre els marroquins». Sobre tots els que reben la prestació, però sobretot en relació amb els marroquins.

És veritat, afirma la treballadora social, que el nou aplicatiu posat en marxa per Empresa i Ocupació resulta a la llarga menys empipador pel que fa a documentació, pel que fa a teclejar. Però la seva im-

Circular: «No hi ha un concepte similar a les vacances en una prestació de subsistència»

El nou programa informàtic permet indicar si algú es dedica a la ferralla o a la prostitució

plantació ha estat complexa: «Del juliol al novembre no he pogut utilitzar-lo», explica la treballadora social. De la nova eina informàtica destaca la possibilitat d'encasellar els *pirmers*. Encasellar en el sentit que apareixen caselles amb possibles dedicacions, característiques de l'economia submergida. Avui un treballador social pot marcar si algú es dedica a la ferralla, o a la neteja domèstica, o a la prostitució. «Ara escrutem la persona. El model passa pel control social i l'assistencialisme», lamenta Garrido.

No obstant, afirma que hi ha hagut algunes millores en els últims mesos. Per començar, Empresa i Ocupació va decidir al juny salvar alguns titulars que ja han complert 60 mesos rebent l'ajuda, moment en què segons les noves normes del 2011, haurien de perdre-la. En casos de pobresa extrema o dificultats d'inserció laboral per motius socials i sanitaris, el Govern d'Artur Mas ha optat per no esborrar-los de la llista si bé revisarà anualment el seu cas: «Hi ha gent que la cobra des de fa 10 anys», subratlla la treballadora social com a exemple. ≡